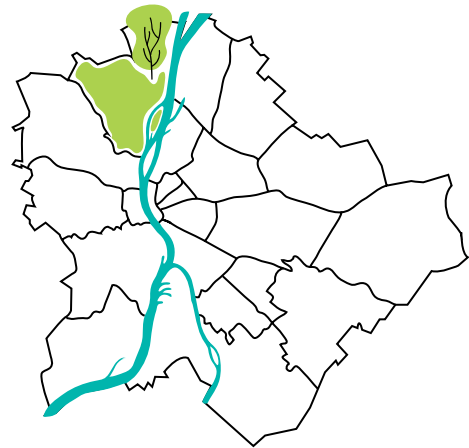

Hello. Római

Lángos vagy **beton**

A Római-partért küzdő civilek ingyenes, időszakos kiadványa

Kedves Olvasóink!

Vadonatúj kiadványt tartanak a kezükben. Önöknek készítettük, a Csillaghegyi-öblözet lakóinak, mi, akik szintén itt élünk. Saját környezetünkről szól, arról a páratlan szépségű Duna-partról, amelyet most veszély fenyeget. A Főváros olyan környezetpusztító és kockázatos árvízvédelmi megoldást tervez, ami végleg elpusztítaná a ma ismert és szeretett Római-partot, és még az árvíz ellen sem nyújtana megnyugtató és biztonságos megoldást.

Azért állítottuk össze ezt az újságot, mert megelégtünk, hogy hónapok óta hiába próbáljuk eljuttatni érveinket Önökhöz, helyi lakókhöz és érintettekhez, a kerületi lapok még csak válasza sem méltatnak bennünket. Ellenben minden felületet biztosítanak arra, hogy lejárato cikkekben ócsárolják az életükért és vagyonukért aggódó helyi civileket és szakértőket.

Akkor most néhány szó arról, kik is vagyunk valójában. Az utóbbi egy-két évben a már régóta itt működő helyi egyesületek mellett egymástól teljesen függetlenül több helyi csoport is alakult ugyanazzal a céllal: hogy biztonságos árvízvédelmet követeljen a Csillaghegyi-öblözetnek és megvédje a pusztítástól a Római-partot. A csoportokban az itt élők teljes palettája képviselteti magát: kisgyermekes családok, a közeli lakótelepek lakói, családi házuk biztonságát féltő helyiek, csónakházakért aggódó evezősök, biciklizni és fröccsözni lejáró fiatalok, egész életüket a Rómain töltő idősök egyaránt vannak köztünk. Egy dolog köt össze bennünket: mindannyian azt szeretnénk, ha a biztonságos árvízvédelem kiépítése mellett a Római-part természetes arca, árnyas fái, kavicsos fövénye megmaradna. Ezért fogtunk össze és ezért áldozzuk szabadidőnk jó részét arra, hogy aláírásokat

Fő téri akciónkkal felhívtuk Óbuda polgármesterének figyelmét a Római-partért viselt felelősségére

gyűjtsünk a biztonságos, ugyanakkor környezetkímélő árvízvédelmet követelő petíciókhoz, hogy rendezvényeket szervezzünk, hogy beszélgessünk a helyiekkel és a partra látogatókkal, hogy nyomon kövessük és kiköveteljük az árvízvédelmi beruházás átláthatóságát és törvényességét, hogy felmérjük, mit szeretnének az itt lakók és érvényt szerezzünk akaratauknak.

A Fővárosi Közgyűlés április elején elfogadta a mobil árvízvédelmi fal nyomvonalát, a képviselők állást

foglaltak mellett, hogy a partélen, és ne a Nánási-Királyok útján, a mostani gát vonalában legyen az árvízi védekezés, hiába szeretné ez utóbbit az itt élők túlnyomó többsége. **Ez azonban még messze nem jelenti azt, hogy ez a monstrum valóban fel is épül a parton. A civileknek még van lehetősége az események alakítására.** A végleges engedélyes tervek elfogadását meg kell előznie egy társadalmi masátási folyamatnak, amely során lakossági fórumon kéri ki az érintettek véleményét. Ez annál inkább kötelező, mivel a beruházás egy részét az Európai Unió finanszírozza.

Mit tud tenni tehát Ön, helyi lakóként, a Római szerelmeseiként? Először is olvassa végig kiadványunkat! Látogassa a partot, vegyen részt egész nyáron át tartó HelloRómai - PartiFeszt eseménysorozaton, és szervezzen Ön is programot a fesztivál részeként! Tájékoztódjon, beszélgessen aktivistáinkkal a rendezvényeken, az aláírásgyűjtő pultoknál! Kísérje figyelemmel az eseményeket, jöjjön el a demonstrációkra, a lakossági fórumra és adjon hangot véleményének! Kövesse a résztvevő és támogató csoportok Facebook oldalait, olvassa a fakaromain.hu honlapon az összegyűjtött dokumentumokat! Jelentkezzen aktivistának, iratkozzon fel riadóláncunkra!

Ne dönthessenek rólunk nélkülünk!
Biztonságos árvízvédelmet Csillaghegynek!
Ne hagyjuk elveszni a Római-partot!

Ne feledje: a Római-part jövője Önön is múlik!
Tájékoztódjon és cselekedjen!

Üdvözlettel:
A szerkesztők

A Természetesen szeretjük a Rómain csoport a gyerekprogramok specialistája a parton

Az Ébert házaspár: évtizedek óta a part ismerői és rajongói

Mi lesz veled, Római?

Ébert Ágostonnál és feleségénél, Ébertné Deák Gyöngyvérnél jártunk, akik sok évtizede a régi Rómaifürdő "mentett oldali" lakói. Saját maguk építette családi házuk a Nánási-Királyok úti gát és a Szentendrei út között áll. Gyöngyi édesanyja Podoletz Alojzia volt az azóta letarolt, „fővárosi védelem alatt álló” Bibic csónakház eredeti tulajdonosa. A mérnökházaspár családi házának teraszán beszélgettünk a csillaghegyi árvízvédelem komplex városrendezési, mérnöki és jogi vonatkozásairól.

HelloRómai: Milyen volt régen a Római?

Gyöngyi: A Római-part fogalom volt. Évtizedekkel ezelőtt tízezrek töltötték itt a szabadidejüket vállalati üdülőkben, családi házakban szobát bérelve, vagy a parton sátorozva. Fantasztikus vízi élet volt, hiszen nemcsak evezni lehetett, de akkor még tömegek fürödhetek a Dunában. Virágzott a Római-part, pedig akkor is voltak árvizek, például 1954-ben, majd 1956-ban, sőt 1965-ben. Mára lepusztult, mégis ezrek látogatják. Egyszerűen nem igaz, hogy a part az árvizek miatt olyan, amilyen. Miért nem rendezhető a sétány? Miért nem építhető ki a partfal? Miért nem gondolható a fák?

Koncepciótlanság vezetett a kialakult helyzethez

HelloRómai: Hol kezdődtek a problémák?

Ágoston: Az úgynevezett rendszerváltással az állami vállalatokat eladták, a hozzájuk tartozó üdülők épületeit és telkeit privatizálták. A Nánási-Királyok útjától keletre eső hullámtér területe nagyon értékes, ezért ingatlanbefektetők prédájává vált. Ebben az időben a döntésre jogosultaknak nem volt víziójuk a terület jövőjéről, sem a Demszky Gábor vezette Fővárosnak, sem Tarlós Istvánnak, Óbuda akkori polgármesterének, ezt használta ki az ingatlanmutyi. A terület jó helyen, természetes környezetben van, összközműves, és a beépítési szabályozásokat az ingatlanbefektetők igényeihez igazították, a telkek lakótelep sűrűséggel építhetők be. Délről, a legmagasabb helyekről észak felé haladva épültek és épülnek az üdülőnek álcázott lakóparkok. **A mai napig nincs vízió, városrendezési elképzelés a terület jövőjéről.** Ez a koncepciótlanság vezetett a kialakult helyzethez. A múlt hibáinak kijavításához objektív hozzáállásra lenne szükség! Sajnos mi úgy látjuk, a közösségi célokat, igényeket egyre inkább felülírja az érdekérvényesítésben erős magánérdek.

HelloRómai: Mi a helyzet az árvízvédelemmel?

Ágoston: Térségünk kiemelkedően fontos problémája az árvízvédelem. Tény, hogy évtizedek óta, az utóbbi huszonöt évet és ezen belül az elmúlt elherdált hét évet is beleértve 50.000 - 55.000 ember élet- és vagyonbiztonságában fenyegetetten él. Ez az állapot égbekiáltó felelőtlenség. Mi civilek, akik árvízi havária esetén a kitelepítendőek listáján szerepelünk, nem vagyunk örültek, hogy árvízvédelmünk megoldása ellen küzdjünk. Sőt, **követeljük árvízi biztonságunkat és környezetünk, értékeink megmentését.**

HelloRómai: Mi történik árvíz idején a 70 hektárral?

Gyöngyi: **A hullámtér árvízvédelme nem közfeladat, a lakóövezet védelme viszont a Főváros törvényi kötelezettsége.** A csónakházak már elődeink idején is együtt éltek a Dunával, magas vízálláskor nagyapám úgy hirdette: „Áradás esetén velencei élet”. Nem elhanyagolható körülmény, hogy a hullámtér a hatályos előírások szerint árvízmentesen be lehet építeni. A sokat szidott lakóparkokat nem öntötte el 2013-ban az évszázad árvize, az új, szabálytalan épületeket igen. **Minden épület, aminek az első használati szintjét előntötte az ár, az gyakorlatilag feljelentette magát,** legyenek azok szállodák, vagy Rózsadombot megszégyenítő nagyságú villa. A probléma "csak" annyi, hogy ezt senki sem szankcionálja.

Több tervezőiroda is kudarcot vallott

HelloRómai: Miért húzódik évtizedek óta az árvízvédelem kiépítése?

Ágoston: Amellett, hogy **nincs az érintett területnek városrendezési terve, nem készült előzetes hatásvizsgálat, nem mérték fel a hidrológiai veszélyeket és a várható ökológiai károkat.** Nincs pontos információ a földalatti vizek mennyiségéről, térbeli eloszlásáról és a mesterséges beavatkozás hosszútávú hatásairól. Több tervezőiroda is kudarcot vallott, mert nem kiépített belvárosi árvízvédelemről van szó, hanem egy élő, természetes partszakaszról.

HelloRómai: A Fővárosi Közgyűlés 2017. április 5-én ismét szavazott a védekezési nyomvonalról, a parti gát mellett tették le a voksukat. Szakértők és helyi civil szervezetek is vitatják döntésük megalapozottságát. Mi a véleményük erről?

Ágoston: **A döntéshez az ideológiai alapot a Budapesti Műszaki Egyetem Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszéke által készített összehasonlító tanulmány adja. Készítői nem voltak jogosultak komplex szakvélemény kidolgozására, gazdasági, társadalmi és ökológiai szempontok vizsgálatára nincs szakmai kompetenciájuk.** Megrendelésre hozták ki az abszurd végeredményt, hogy a felső védekezés környezetpusztítóbb, költségesebb. **Korrekt összehasonlítást ugyanis csak két azonos kidolgozottsági szinten lévő elképzelésről lehet készíteni.** Míg a parti nyomvonal tervezésére közel fél milliárdot költött a Főváros, addig a Nánási - Királyok útjára nem készült terv, de költségbecslés igen.

HelloRómai: Korábban is parti védekezést terveztek?

Gyöngyi: **2016-ig dupla gátrendszerben gondolkodtak, nyári gátat terveztek a partra és a Nánási - Királyok útján maradt volna továbbra is a lakóterületet védő fővédvonal.** Az eredendő bűnt Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata 2007-ben követte el, minden hatásvizsgálat és lakossági egyeztetés nélkül javasolta a Fővárosnak a parti védekezést. Annak ellenére tette ezt, hogy a Sübában (ma Csillagvár) közvélemény-kutatást végeztek, ábrákon és szövegben mutatták be a Nánási - Királyok úti és parti védekezést. Láss csodát: a felső volt a biztonságosabb, és csak feleannyiba került. Természetesen a többség a fenti védekezést preferálta, de ezt figyelmen kívül hagyták, mert már érett **a parti gát prekonceptiója.** A helyzet 2016-ban alapvetően megváltozott, az EU 10 milliárd Ft támogatást nyújt az öblözet árvízvédelmére, de ezt csak fővédvonalra adják. Így lekerült a fővédvonal a partélre, un. mobil árvízvédelmi fal formájában.

HelloRómai: Mi az a mobilgát? Jó megoldás?

Ágoston: **A mobil árvízvédelmi fal egy kitűnő mérnöki alkotás, ott, ahová való: Prága vagy Budapest belvárosába, vagy például a Batthyány térre, ahol nem lehet más árvízvédelmet kiépíteni. A fővédvonalat sérülékeny mobilgáttal a természetes partélre helyezni, a csaknem két méterrel magasabban és kétszáz méterrel távolabban fekvő védettebb nyomvonal helyett, alapvető tévedésnél is több!** Pedig látszólag remek megoldás. Amikor nincs árvíz, gyakorlatilag nem látszik semmi. Ha jön az árvíz, fém oszlopok közé fém pallókat helyeznek. Ugye milyen egyszerű? Igen, ha felületesen szemléljük a mobilgátat...

Az öblözet altalaja, amire a parti gátat helyezik, kifejezetten kedvezőtlen

HelloRómai: Akkor mi ez pontosan?

Ágoston: Kezdjük az adottságokkal - a mobilgát hossza 3,3 km és a parti sétányon átlag 3 méter magasságú vízoszlop nyomásának kell, hogy ellenálljon ez a szerkezet. Itt kezdődnek az igazi **árvízbiztonságot érintő problémák.** A szerkezet sérülékeny, tehát a közelében nem lehet fa, mert ha rádől és átszakad a gát, láncreakció indul be, az öblözetet órák alatt elönti a víz, és még az érintett több tízezer ember riasztására sincs idő, nemhogy a kimentésükre. Ez a veszély már az eddigi legmagasabb árvízszintnél is fennállt. Képzeljük el, a fáktól lepusztított parton áll a sérülékeny mobilfal, jeges árnak, uszadék fának, elszabadult tárgyagnak (pl. stégek, uszályok) kitéve. Sokan látták a Tiszán félelmetesen levonuló jégzajlást, a drótkötelek mint cérnaszálak szakadtak el. A kockázati tényezőknek ezzel nincs vége. **Az öblözet altalaja, amire a parti gátat helyezik, kifejezetten kedvezőtlen,** 3-4 méteres hordalék, 6-10 méteres kavicságyon van. Ahhoz, hogy a felette lévő mobilfal stabil legyen, az eddig nyilvánosságra hozott információk alapján átlagosan tíz méter mélységre vízzáró résfalat kell a talajba leengedni. Árvíznél a Duna felőli vizeket, árvízmentes időszakban a dombok felőli vizeket szivattyúzni kell, és nem keveset! A szivattyúzás csúcsmennyisége azonos Budapest egy napi vízfogyasztásával!

Névjegy

Ébert Ágoston

- 1961 óta okleveles építészmérnök
- 15 évig adjunktus a Budapesti Műszaki Egyetemen
- több száz családi ház és társasház, két irodaház, két szálloda tervezése fűződik a nevéhez
- Feleségével 12 tervpályázat első díjasa
- Negyedik ciklusát tölti a 121 éves Rómaifürdő Telepegyesület elnökeként
- Tarlós István korábbi városrendezési tanácsadója, a 90-es években együtt akadályozták meg a földgát építését és a Rómaifürdői Kemping beépítését
- A mobilgát kapcsán évek óta hallatja a hangját, pl: hatósági fellebbezéseket ad be

ÁLLÍTÁSOK kontra TÉNYEK

A fővédvonalat a Nánási - Királyok útján kell megtartani, a parton nyári gátakat lehet felállítani.

HelloRómai: Mi lenne a legjobb megoldás?
Ágoston: **Továbbra is a döntéshozók által korábban képviselt dupla gátrendszer lenne a legbiztonságosabb megoldás.** A fővédvonalat - ahogy korábban a Főváros is tervezte - a magasabb, védettebb helyen lévő Nánási - Királyok útján kell megtartani, lent a parton pedig mélyalapozás nélküli nyári gátakat lehet felállítani. A védekezési mód kiválasztását objektív mérlegeléssel, független szakértők bevonásával, társadalmi kontrollal kell megtervezni. **A hullámtér rendezése és összehangolt eseti védelme a Római-part természeti értékeinek megtartása mellett megteremthető. A parton mindent meg kell csinálni, amit terveztek: sétányt, partfal kiépítést, a fák gondozását, játszóterek és illemhelyek létesítését. Ehhez nem szükséges mobilgát, ezek megvalósítása már régen várat magára.**

HelloRómai: Mi lenne a legjobb megoldás a Nánási - Királyok útján?
Ágoston: Le kell porolni a régi terveket. A FŐMTERV már 1997-ben több változatot is kidolgozott. **Véleményünk szerint olcsóbb, biztonságosabb és környezetkímélőbb megoldás lenne a Nánási - Királyok útja Duna felőli oldalán - jobb híján az útszegély közelében - egy megfelelő mélységre alapozott, lehetőleg résfal nélküli, az eddigi legmagasabb árvízszint magasságára kiépített, ütemezett módon akár mobil elemekkel magasítható vasbeton mű.** Ehhez hasonló valósult meg a Szentlélek téren és - tájba illeszkedően - Nagymaroson.

HelloRómai: A kialakult helyzetben mit lehet tenni?
Ágoston: A Főváros döntött a parti gát nyomvonaláról, **de azért a fenti gátat megtartják, ez önmagáért beszél.** Felmerül a kérdés, ennyire bíznak a parti mobilgátban? A Főváros vezetése számára elkerülhetetlen, hogy ne vigye újra a Közgyűlésbe a már valamilyen mélységig kidolgozott parti gát tervét. Még mindig nincs vízjogi engedélyezésre alkalmas terv. Nincs környezetvédelmi hatástanulmány (KHT) és hátra van még az eljárások törvényben előírt procedúrája.

Nincs párt, vagy politika szempontjából osztályozható árvíz.

HelloRómai: Milyennek látja a civil csoportok küzdelmének esélyeit?
Ágoston: Itt egy nagyon kényes kérdéshez értünk. Sajnos a Főváros és Óbuda-Békásmegyer vezetői a Római-parti mobil gát ügyét politikai kérdéssé transzformálták. Ez annyiban is érthetetlen, mert nincs párt, vagy politika szempontjából osztályozható árvíz. Hogyan merik azt kommunikálni, hogy aki nem ért egyet a parti gáttal, az kormányellenes, sanda politikai szándékú? Több mint 12.000-en írták alá a Római-part sorsával kapcsolatos petíciót. Bús Balázst 2014-ben ennek alig a kétszeresével választották polgármesterre.
Mi civilek nem adjuk fel. Arra kell törekednünk, hogy minél többen megértsék: nincs a parton olyan mobilgát, ami árvízvédelmi fővonalként ne járna totális táj- és környezetpusztítással, és ne semmisítené meg Budapest utolsó természetes partszakaszát. Ez nem csupán fák százainak kivágását jelenti, az árvízvédelmi mű szerkezete önmagában árvízi kockázatot jelent.Történik mindez annak ellenére, hogy a fent felsorolt problémák elkerülésére lenne megoldás: védekezés fenn, a Nánási-Királyok útján.
Vannak még olyan lehetőségeink, amikkel eddig nem éltünk és a jövőben sem akarunk, kivéve, ha minden hazai fórum bezárul előttünk, és elmarad a törvényben előírt érdemi párbeszéd. Új helyzet akkor áll elő, ha a Rómain felbőgnek a láncfűrészek.

A főváros és a kerület jelenlegi vezetése azt állítja	Dokumentumokkal alátámasztott TÉNYEK
Már a Demszky vezette fővárosi önkormányzat döntött a parti gátról.	A Főváros akkor a Nánási - Királyok útjára tervezte a fővédvonalat, a kerület a partra javasolta a gátat, amit nyári gát formájában elfogadtak, a közös EU pályázat érdekében (forrás: Óbuda honlap). A pályázat ki sem jutott hazánkból, mert az EU nyári gátra nem ad támogatást.
A Mértékadó Árvízszint (MÁSZ) megemelése miatt kellett újra terveztetni a parti gátat.	A 2013-as parti mobilgát terv az ún. ERBO-PLAN megbízás nem a teljes Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmét szolgálta, mert: ▼ csupán 2,6 km hosszú, (5 km helyett) ▼ akkori MÁSZ magasságú, tehát csak a hullámteret védő NYÁRI gátra dolgoztattak ki tervet. Az engedélyezési tervet vissza kellett vonni.
„Nánási alternatíva vizsgálata” a Budapesti Műszaki Egyetemet bízták meg a nyomvonal alternatívákat összehasonlító tanulmány elkészítésével, tehát objektív és szakmai elemzés született.	2016. ősze: a közbeszerzésen nyertes pályázó százmilliós nagyságrendű tervezési díjról lemondva visszaadta a megbízást. 2017. február: új tervező a Fővárosi Csatornázási Művek, altervezője a Tér-Team Kft. (közbeszerzés nélkül). 2017. április: BME „szakvéleménye” alapján dönt a Főváros Közgyűlése a parti nyomvonallról. Nem volt jogosultságuk komplex szakvélemény készítésére.
Nincs Tarlós nyomvonal, hiszen korábban az MTA is ezt javasolta, tehát nem a Főpolgármester erőlteti a parti nyomvonalat.	MTA vélemény alapja (akkor még nyári gátról), az volt hogy: ▼ az önkormányzatok döntöttek a parti nyomvonallról ▼ költségbecslést kaptak, hogy a fenti nyomvonal duplájába kerülne, mint a parti. Ezen peremfeltételek mellett alakította ki az MTA a véleményét a nyári gátról, de kifogásolták: ▼ nincs városrendezési terv, (mai napig nem készült) ▼ nem tartották be a Vízkeret Irányelvet (most sem) ▼ A parti gát ökológiai csapda
Nincs Tarlós nyomvonal, hiszen korábban az OVH is ezt javasolta.	Országos Vízügyi Hatóság megállapította (akkor még a nyári gátról), hogy a Főváros döntött a parti gátról, ami műszakilag megvalósítható.

Az egyik utolsó ártéri erdő, kavicsos főveny Budapesten: közös értékünk, óvjuk! (Fotó: T. Kardos Ferenc)

Szakmaiatlan tanulmányra alapoznák a gátat

A Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmi kérdéseiről szóló 2017. márciusi "Összehasonlító szakértői értékelés" rövidített kritikája.

Március 6-án Békásmegyeren egy lakossági fórumon bemutattak egy olyan összehasonlító szakértői értékelést, ami a parti nyomvonalra, illetve a Nánási-Királyok útjára építendő mobil árvízvédelmi falat vetette egybe. Terveket nem láthattunk, csak prezentációkat, az elképzelések felvillantását. Ezek egyike a parton feltöltés, illetve mélyalapozás után vasbeton térdfalra helyezné a mobil elemeket, a másik a Nánási-Királyok útján, a jelenlegi nyúlgát elbontása után annak helyére, mélyalapozást követően, térdfal nélkül, közvetlenül tenné le a mobilfal elemeit. A Nánási-Királyok útján lehetséges más alternatívákat a tanulmány készítői elvetették, azok összehasonlítását nem végezték el. Az Összehasonlító szakértői értékelés 60 szempont szerint mérte össze a két prezentációt és **megállapította, hogy az árvízvédelem mindkét nyomvonalon megvalósítható**. A szempontok összevetése alapján aztán a parti gátat hozta ki győztesnek. Ez alapján szavazta meg a Fővárosi Közgyűlés április 5-én a parti nyomvonalat. Az anyag a BME Geotechnika és Mérnökgeológia Tanszéke fejlécével jelent meg, alábbi kritikai értékelésében a Kortárs Építészeti Központ (KÉK) által felkért független szakértők vettek részt.

Az összehasonlító szempontok közül hiányzik az árvízi biztonság kérdése és a katasztrófhelyzetek feltárása

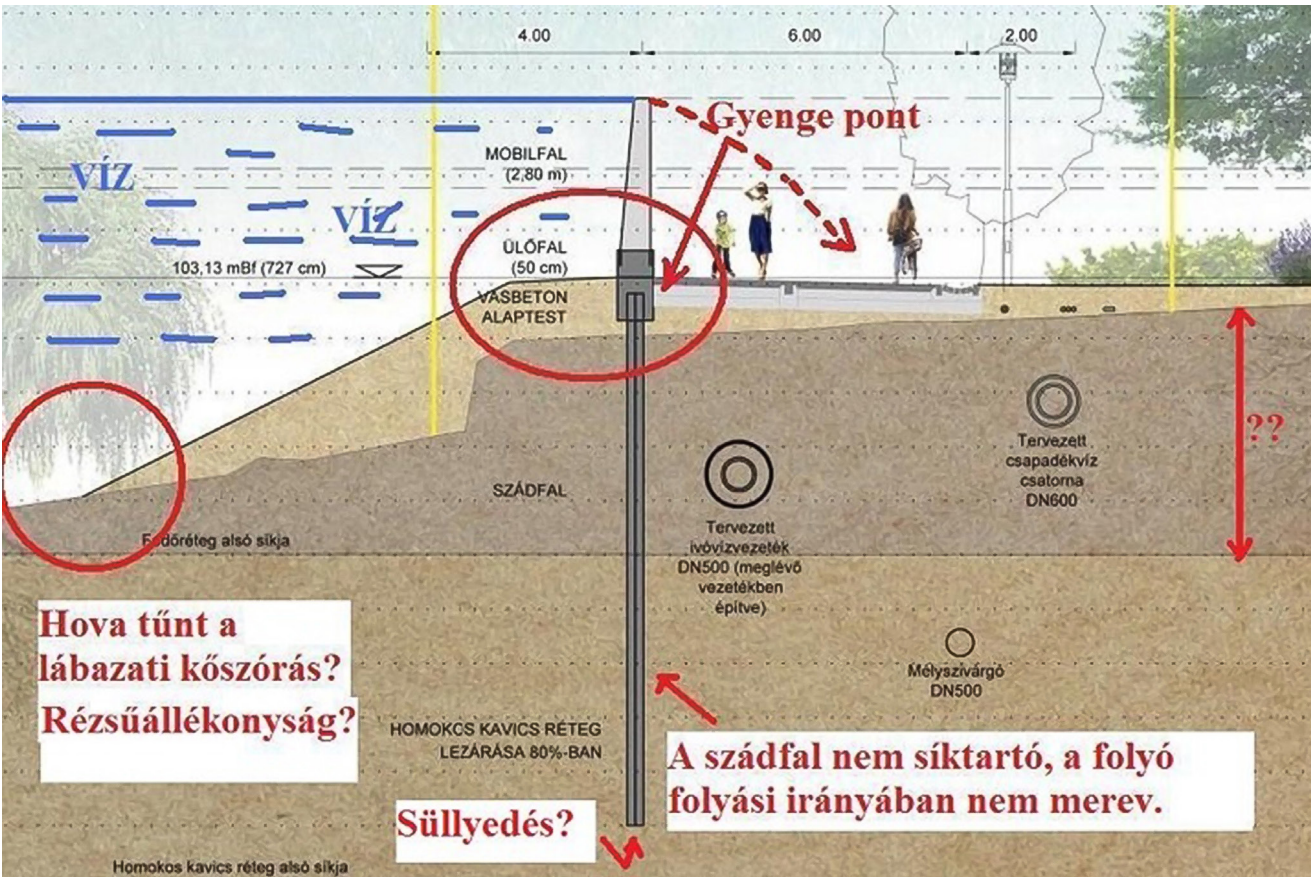
Az összehasonlító tanulmány 60 szempontot vizsgál, amelyek közül 22 szempont esetén van az aláíró geotechnikai szakértőknek kompetenciája. A szempontok közül olyan alapvető kérdések hiányoznak, mint az árvízi biztonság összehasonlítása, a választott műszaki megoldás kockázatainak (hidraulikus talajtörés, statikai állékonyság) vizsgálata, a havária esetek feltárása, a költségek részletes kifejtése, a természetvédelmi kérdések ismertetése. Ezek az anyagok prezentációk, és terveknek nem minősíthetők.

- ▼ **Két különböző készültségi fokban lévő terv** költségtényező szempontjából egyáltalán nem hasonlítható össze.
- ▼ **Átlagos védelmi magasság: különbsége perdöntő fontosságú** (parton 3,3 m, N-K úton 2,14 m), de a tanulmány erről csak az adatokat közli. A N-K úti védekezés tárolási, összeszerelési, logisztikai költségei jóval alacsonyabbak lennének. A tanulmány készítői nem részletezik, hogy mekkora felkészülési idővel járna a két nyomvonal felépítése. Ez pedig fontos biztonsági szempont.

A tanulmány elhallgatja, hogy a mobil árvízvédelmi falas megoldás jelenleg is komoly műszaki problémákkal küzd a talajrétegzettség viszonyok miatt, amelyeket nem sikerült eddig orvosolni.

A 2016-os terveket készítő Keviterv Akva ezért állt el a tervezés folytatásától. A 2016-os terv az alapozást vasbeton résfallal kívánta megoldani, de ennek tetemes mélysége, ebből fakadó óriási súlya és a terherhordó kiscelli agyagrétegre való bekötetlensége miatt fennállt a hidraulikus talajtörés lehetősége.

▼ **Társadalmi hatás:** A tanulmányban az eddig a tárgyban indított internetes közvéleménykutatások eredményeit, a parti megoldást támogatók és ellenzők 10-90%-os eloszlását teljesen figyelmen kívül hagyják.

A parti tervet bemutató TÉR-TEAM prezentáció ábrája alapján

A mostani 2017-es FCSM - Tér-Team tervek ezt a résfalat acél szádfallal váltanák ki, amely azonban a háttér víznyomás miatt nem lesz siktartó (kimozdulhat), a vízzel telített kavicsrétegben késpengeként megsüllyedhet, így a szádfal és a vasbeton alaperenda csatlakozásánál az egész szerkezet elmozdulhat, ami hatalmas biztonsági kockázatot jelent

▼ **Alapozási mélység:** A N-K változat alapozási és drénázási költségei praktikusán nem kerülhetnek többbe, mint a parti változaté.

Elhelyezhető úgy a nyomvonal, hogy a Nánási-Királyok útja platánjai a 10 m-es védőtávolságon kívül essenek.

A védett platánsor megmaradhat a Nánási úti gát építése esetén

▼ **Zöldfelületek:** A parti változat esetében a tanulmány szerzői szerint 6-900 fa érintett, a N-K nyomvonal esetében 716 db-ra teszik az ott kivágandó fákat. A vita abban van, hogy szükséges-e a N-K nyomvonalon a platánsort is kivágni. A Királyok útja szabályozási szélessége a legkisebb keresztmetszetén is 16 m, míg a Nánási úton átlagosan 24 m. Tehát elhelyezhető úgy a nyomvonal, hogy a nyugati oldal fasorai a 10 m-es védőtávolságon kívül essenek. Ez esetben az N-K nyomvonalon 310 db közterületi és 200 db magánterületi fa kivágására van szükség. A gát oldalából invazív módon nőtt bálványfák, akácok, ezüst- és zöld juharok ökológiai szempontból inkább veszélyforrások, semmint értékek. A parton a folyóparti puhafás - ÖVBSZ-ben védett! - galéri-aerdők őshonos, állományalkotó fajai vannak veszélyben. A parti terület ökológiai szempontból sokkal értékesebb. 2012-ben a Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya még kezdeményezte a Római-part ártéri erdejének helyi természetvédelmi oltalom alá helyezését.

▼ **Duna szennyezettsége:** A szakértők arra hivatkoznak, hogy a hullámtéri területen található emésztőgödörök miatt árvíz esetén megnő a fertőzésveszély. Az Óbuda-Békásmegyeri Városrendezési Szabályzat (ÖBVSZ) szerint a területen nem létesíthető emésztőgödör, teljes közművesítettség a minimum feltétele az építésnek. Ha léteznek tehát emésztőgödörök, illetve Dunai bevezetések, azok jogellenesek, azonnal fel kell őket számolni, függetlenül attól, hogy mely nyomvonalon épül a gát.

▼ **Közművek:** A Nánási-Királyok útján futó vízvezeték alternatívája nem csak a Szentendrei úton képzelhető el, hanem a fölöslegessé vált partéli SENTAB 1200-as vezetéken belüli 800-as, 900-as gömbgrafit vezeték behúzásával, a felszín minimális roncsolása nélkül. Ez a költségeket jelentősen csökkenti. Több esetben duplán, triplán szerepelnek a szempontok között a közművesítési kérdések.

▼ **Kerékpárút:** Ha az Eurovelo6-ot áthelyezik az N-K útra, akkor a jelenlegi földtöltésen lévő fákat (310 db) is ki kell vágni. Ez ellentmond a főpolgármesteri kijelentésnek, hogy parti nyomvonal esetén a N-K gátat nem szüntetik meg és a tanulmány azon állításának is, hogy a parti változatnál 6-900 parti fa lenne csak veszélyeztetett.

▼ **Vizuális összkep:** A parti változat esetén a BME összehasonlító tanulmányában említett 1:5 hajlásszögű plázs a mostani kavicsteraszfeltöltését (így praktikus majdnem az összes parti fa végét) jelentené. Ez a szám ellentmond a parti gátat tervező FCSM-Tér-Team terveinél napvilágot látott 1:2 hajlásszögű részsűnek is.

▼ **Bekerülési költség:** az összehasonlító tanulmány csak a végeredményt közli. A N-K úti nyomvonalon a 15 milliárd + ÁFA értéket egy 35%-os projektirányítási tényezővel felszorozták. Ez nincs megmagyarázva, és indokolatlan. A két változat bekerülési költségei tehát sokkal közelebb állhatnak egymáshoz.

▼ **Ingatlanárak:** A geotechnikai szakértők szerint a piac már beárzta a parti nyomvonal megvalósulását. Honnan származik ez az adat?

▼ **Környezetvédelmi hatásvizsgálat:** A korábbi tervek kaptak környezetvédelmi engedélyt, de ezek másik nyomvonalra és másik műszaki szerkezetre száltak. **A korábbi tervekhez lefolytatott vizsgálatok nem helyettesítik az újratervezés utáni környezeti vizsgálatot és az új környezetvédelmi eljárást.**

Havária terv nem készült, és a tanulmány a két nyomvonal összehasonlításával ebből az aspektusból egyáltalán nem foglalkozik.

Összegzésként elmondható, hogy a geotechnikai szakértők által lefektetett összehasonlítás megalapításai több műszaki, költség-számítási, társadalmi, környezeti, várostervezési ponton erősen megkérdőjelezhetőek, a szakértelmük a geotechnikai kérdések kivételével nem igazolható.

Az összehasonlító tanulmány nem vizsgálta a különböző nyomvonalak eltérő árvízi biztonságát. Az Országos

Vízügyi Tudományos Tanács 2014-es szakvéleményében ezt írja: "Az uszadékok és a jeges ár támadása elleni legjobb mód a sodorvonalától lehetőleg jobban eltávolodni, és a mobilfalat a parttól minél beljebb, áramlási holt térben és/vagy folyásiránnyal párhuzamosan, fáktól védetten felépíteni".

Mire lenne szükség?

A manipulált látványtervek helyett **olyan felelős, objektív döntéshozói magatartásra van szükség, amely minden lehetséges alternatívát nyitottan (előfeltevések nélkül) és alaposan megvizsgál, az árvízvédelmi és környezeti szempontokat egyaránt, azonos súllyal veszi figyelembe, alapvető kérdésekben feltárja a lakossági véleményeket, és mindezek egybevetésével dönt az alternatívák között.** A Római-part problémája komplex probléma, amely kizárólag műszaki, geotechnikai, árvízvédelmi feladatként nem értelmezhető. Az élő parthasználat fenntartása, a természeti értékek megőrzése legalább olyan fontos szempont, mint az árvízvédelem.

A parti mobilgát minden bizonnyal a helyi ökoszisztéma csorbulását jelenti, megépítése a természetközeli területek csökkenésével, burkolt felületek növelésével jár. Sérül, több szakaszon

elvész a kavicsos part természetes, ligeterdős karaktere.

A hazánkra nézve is kötelező érvényű **Uniós Víz Keretirányelv kimondja, hogy** egy folyó ökológiai állapotát lerontó műszaki beavatkozás csak indokolt esetben, és jelentős társadalmi haszon esetén fogadható el, hangsúlyozva, hogy **ha az elengedhetetlen beavatkozásra léteznek műszaki alternatívák, akkor azok közül az ökológiai szempontokat jobban figyelembevevőt kell megvalósítani.** A betervezett javaslat ezt nem teljesíti.

Az Összehasonlító szakértői értékelés a csillaghegyi öblözet árvízvédelmi fejlesztésének kérdéseiről című tanulmány megtalálható Budapest Főváros honlapján: budapest.hu (Árvízvédelem címen összegyűjtött anyagok közt)

A Csillaghegyi-Öblözet árvízvédelmi kérdéseiről szóló 2017 márciusi "Összehasonlító szakértői értékelés" kritikája című tanulmány teljes szövege megtekinthető a fakaromain.hu weboldalon a kezdőlap.

A Kortárs Építészeti Központ által felkért szakértők összegző kritikája alapján szerkesztette: Schäffer Zsuzsa

FCSM - TÉR-TEAM VÍZÍÓJA A PARTRA (1:2 RÉZSŰ)

ENVIRODUNA - BME GEOTECHNIKA ELTÉRŐ VÍZÍÓJA A PARTRA (1:5 RÉZSŰ)

A part hajlásszöge a BME tanulmányában ellentmond a parti gátat tervező FCSM - Tér-Team terveknek.

Kinek a kezében van a Római sorsa?

A Fővárosi Közgyűlés megszavazta a part menti nyomvonalat, úgy tűnhet, eldőlt a Római sorsa. De ez csak addig van így, amíg az itt élők többsége rá nem jön, milyen kockázatokkal kell szembenéznie, ha a mobilfal tart meg egy 8 méter felett tetőző árhullámot. Másrészt minden politikus a következő választásra készül, nagyon nem szereti a potenciális szavazatvesztéssel járó ügyeket.

A budapestiek lassan hozzászoktak ahhoz, hogy a fővárosi nagyprojektek esetében a látszat és a valóság ritkán esik egybe. Szinte sosem stimelnek a számok, a látványberuházások mögött gyakran nem a deklarált szándék húzódik meg, hanem szimbolikusnak szánt, politikai értelmet hordozó jelképzés. Nem kell fanatikus ellenzékinék lenni ahhoz, hogy erős sejtéseink legyenek róla, miért forszírozza a kormány a lakossági elutasítás dacára is a Liget-projektet, vagy hogy miért kell a köztisztviselőknek sorban kiköltöznie a budai Várból.

Egy nagyprojekt van, amire nehéz racionális, vagy legalább logikus érveket találni: a Rómaira tervezett mobilgát-projekt.

Persze tisztában vagyok én is a különböző lobbierdekekkel: tudom, hogy sokan a hullámtérbe lakóparkot építő Garancsi Istvánt, vagy a parti szállodatulajdonos milliárdost sejtik a projekt mögött. Ők nyilván nem bánják, ha a fővédvonal lekerül a partra – más kérdés, hogy a már meglevő (de facto) lakóparkok lakóinak jó része mára belátta, hogy óriási veszteség lenne a part árvízvédelmi műtárggyá történő átalakítása.

És az sem elhanyagolható a lobbierdekek szám-bavételénél, hogy a nagyobb üres vagy használatlan hullámtéri ingatlanok tulajdonosai szó szerint milliárdokat kereshetnek, ha a tulajdonuk egyszer csak a mentett oldalra kerül. További járulékos hasznót hozhat a projekt a főpolgármesterségért 2019-ben valószínűleg mégiscsak elinduló Tarlós István számára, hiszen a kampányban erős kommunikációs elem lehet a „Megoldottuk a Csillaghegyi-öblözet árvízvédelmét”-topic. Sőt. A főpolgármester maga emelte folyamatosan a tétet a mobilgát kapcsán addig, hogy **mára értelmes kiút nem nagyon látszik ebből a csapdából.**

Merthogy csapda is ez Tarlósnak, leginkább az időtényező miatt. A tervező még nem készült el az engedélyes tervekkel, és hiába kiemelt beruházás a projekt, a finanszírozásba bekalkulált **10 milliárdnyi uniós támogatás miatt még az Európai Bizottság is lassíthatja a folyamatot** – például akkor, ha a fővárosnak nem sikerül elhítenie, hogy tényleg megtörtént a projekt „társadalmisítása”, ha eljut az impulzus Brüsszelbe, hogy itt éppen **a többségi akarat semmibevételével épül valami uniós pénzből.**

Akárhogy is, jó eséllyel csak jövőre indulhat az építkezés, azaz első lépésben a fák kivágása. Ma már a tervező is 6-900 fa kivágásával számol, más szakértők kétlik, hogy ennyivel meg lehet úszni. De ha el is fogadjuk ezt a számot, képzeljük el azt az átadási ünnepséget fél-egy évvel az önkormányzati választás előtt, amit egy lekopaszított parton kell megtartania a főpolgármesternek.

Nem valószínű, hogy az újabb mandátumra aspiráló Tarlós István – vagy a kijelölt utódja – egy elpusztított Római-parttal jó pontokat szerezhet a budapestieknek.

Még inkább áll ez Bús Balázssra, a kerület polgármesterére. Bús most a Flórián tér közösségi tervezésével próbálja feledtetni, milyen szerepet játszott a mobilgát-projektben. Az viszont jelentős részben az itteni civileken múlik, sikerül-e a polgármesternek ezzel az akcióval elfednie a tény, hogy a Fővárosi Közgyűlésben harcosan kiállt a mobilgát mellett, és de facto megakadályozta, hogy a kerületiek helyi

népszavazással dönthessenek a Római sorsáról.

Nem szabad elfelejteni, hogy akármennyit is szónokolnak a városvezetők arról, hogy a „szakma döntött”, valójában politikai döntésről van szó.

Ők döntöttek, Tarlós István, Szeneczey főpolgármester-helyettes és Bús Balázs. Politikusok, akik folytatni akarják a politikai pályafutásukat. Ha úgy látják, hogy túl nagy a politikai ára az általuk keresztülrőszakolt mobilgát-koncepciónak, meg fogják találni a módját, hogy lehátrálhassanak a projektről.

Az utolsó, 2013-as főpolgármesteri nekibuzdulás – részben legalább – az Átlátszó által megszerzett és nyilvánosságra hozott havária-tervben leírt, vállalhatatlanul súlyos kockázatok miatt lohadt le. **A térségben élők többsége viszont még ma sem tudja, milyen kockázatokkal jelent, ha egy akkora áradást kell majd a mobilfalnak megtartania, mint amekkora a 2013-as árvíz volt.** Az ún. elöntési számításból az derült ki, hogy a mobilgát sérülése esetén hat óra alatt kiegyenlítődik a vízszint a Duna és a Csillaghegyi-öblözet között, azaz akár négy méter magasan áll majd a víz a térségben.

Ekkora rizikót persze senki nem vállal, ezért a hírek szerint 8 méter feletti várható tetőzésénél ugyanúgy megerősítik majd a Nánási-Királyok útjánál az eredeti fővédvonalat, mintha nem is lenne mobilgát. Ennél szemléletesebben semmi nem mutatja, hogy azt a 20-30 milliárdot, amibe a mobilgát kerül, csak azért költjük el, hogy a hullámtérbe épült ingatlanokat megóvjuk a hullámtérbe való építkezés következményeitől. Járulékos költségként pedig rámege a Római-part.

Két dolga van tehát a Rómait megvédeni akaró civileknek:

egyrészt fel kell világosítani a térségben élőket, hogy milyen kockázatokkal jár, ha a mobilfal fog megtartani egy 8-9 méteres árvizet. Másrészt tudatosítani kell az ügyben meghatározó szerepet játszó politikusokban, hogy politikailag veszítenek a Római beáldozásával. A látszat ellenére képesek ők is józanul mérlegelni.

Becker András, az Átlátszó oknyomozó újságírója véleménycikke.

(Az Átlátszó Római-partra tervezett mobilgátáról szóló cikksorozata 2013 megkapta az OzoneNetwork tévécsatorna és az Origo által kiosztott Zöld-díj sajtó kategóriájának elismerését.)

A választópolgárok másként döntenének, mint a politikusok (Fotó: S.Varga Ilona - ALion fotó)

Az én partom, a mi partunk

Tóth Andrásné, környezetvédelmi szakértő

Magyarországon 1983 óta van kormányrendelet arról, hogy minden olyan beruházás megvalósulása előtt, ami nagymértékben befolyásolja a természetes környezetet, környezetvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. A hatásvizsgálat során mérésekkel, számításokkal, modellezésekkel, tényszerű adatokkal kell igazolni, hogy az egyes alternatív helyeken milyen környezeti hatások keletkeznek. A BME összehasonlító tanulmányából azt már tudjuk, hogy műszakilag a védekezés megvalósítható a Nánási-Királyok útján és a parton is. Azt viszont nem tudjuk, hogy ennek a beruházásnak mekkora hatása lesz a környezetre, társadalomra, gazdaságra. Csak ezeknek a vizsgálatoknak a teljes körű elvégzése után lehet a nyomvonalat kijelölni, csak ezek alapján lehet felelősen dönteni!

Doró Viktória, újságíró

A népesség nagyobbik része ma már városokban él, ahol az emberek nagyon eltávolodtak a természettől. Így van ez Budapesten is. A belvárosban alig érzékelik a természet változását, sokszor nem is tűnik fel számunkra, hogy hiányzik a természetes környezet, pedig mentális és fizikális egészségünknek nagyon jót tesz az, ha időről időre természetben vagyunk. Ezért fontos, hogy megőrizzük a városlakók számára a még elérhető természetes környezetet, mint például a Római-partot a maga vadregényességével.

Estók Sándor, helyi lakos

Körülbelül 20 éve történt, hogy alkonyatkor a Bi-valyostól jöttünk le a partra. Nagyon kevesen voltak már, mert hideg volt az idő. A távolban egyszer csak észrevettünk egy erős fényt lent a kavicsos parton. Ahogy közeledtünk, kiderült, hogy egy tábornő. Egyszer csak az ott üldögélő emberek intettek nekünk, hogy menjünk oda hozzájuk. Mi sem ismertük őket, ők sem ismertek minket, de ennek ellenére megkínáltak bennünket enni-, innivalóval. Nagyon jókat beszélgettünk. Nagyon jólesett, hogy így ismeretlenül is meginvitáltak bennünket.

Moró Ildikó, helyi lakos

A Királyok úti gát mentett oldalán élek 50 éve. Engem ez a gát eddig mindig megvédett. Amikor kellett, akkor a szakemberek tudtak még pakolni homokzsákokat a tetejére. Ha mobilgát lenne, annak a tetejére már nem lehet pakolni semmit. Sokan attól félünk, hogy ha közel 20 méter mély alapozást tennének a földbe, akkor a talajban mozgó vizeket ez visszatartaná, emiatt pedig elmocsarasodna az egész csillaghegyi terület. Állítólag majd folyamatosan szivattyúzni fogják. De mi lesz akkor, ha azt mondják, hogy nincs több pénz szivattyúzásra? Olyan szakértőktől szeretnénk segítséget kérni, akik valóban jártasak az árvízi védelemben és a szívükön is viselik a Római-part sorsát.

Hajós Barbara, Természetesen szeretjük a Rómaid Facebook csoport, helyi lakos

Gyermekkorom óta ide járok nyaranta, és amikor ide költöztünk, a legnagyobb vonzerő a Római-part közelsége volt. 4 gyereket nevelek, és soha semmilyen játékot nem kell lehozni, mert óránként elvannak a természet adta lehetőségekkel. Kavicsokkal játszanak, fára másznak és mindig találnak valamit, ami érdekes nekik. Évszaktól és időjárástól függetlenül sokszor lejárok futni a partra. Olyankor annyira magával ragad a természet, hogy azt érzem, szerelmes vagyok a Duna-partba. El sem tudom képzelni, hogy a csodálatos part nélkül itt éljek.

Dunavirágzás, amire a vízszennyezések miatt közel negyven éve nem volt példa (fotó: Wikipédia)

Kérészek, hódok, kacsák

A Római-part a Duna természetes ártere. Az ártéri erdőben feltérképezett 2090 fa alatt gazdag állatvilág él - számos védett állatfaj is. A Római evezősök, gyermekek, felnőttek, kutyák tízezreinek kedvenc rekreációs helye, Óbuda gyöngyszeme.

A Római-part növényvilága: Az árvizeknek kitett területen elsősorban puhafás ártéri erdők alakulnak ki. Több partszakaszon is látható, ahogy a bokorfüzesekből spontán picit fűzerdők alakultak ki, amelyekből, ha hagyunk, természetközeli ártéri fűz-nyár ligeterdő lehetne. A parti út mentén platánok, nyárfák, juhar és kőrisfák láthatók.

A Római-part állatvilága: Egész évben a parton élnek a kacsák, avagy tőkésrécék és a sirályok, amelyek hálásan fogadják a táplálékot. Télen, amikor befagynak a tavak, csatlakoznak hozzájuk a hatyúk és a szárcsák is. Türelmes szemlélő láthat még szürkegémeket, káróka-

tonát vagy némi szerencsével jégmadarat is. A Duna budapesti szakaszán az elmúlt években újra megfigyelhető volt a védett fehér kérész tömeges megjelenése. 2016. nyarának egyik legérdekesebb Római-parton készült videója egy hódokról készült, amely a Dunában úszkált.

A Natura 2000 a Duna és ártere megőrzésére létrehozott, európai jelentőségű védett területek hálózata. A Római-parton is található olyan sekély, zátonyos területei, amelyeket a selymes durbincs, a magyar bucó, a német bucó, a halványfoltú küllő, a balin, és a márna védelmének érdekében szükséges kíméleti területnek megtartani.

Főveny, kavicsos part: Egész Budapesten ez az egyetlen olyan Duna-part, ami megmaradt természetes állapotában. Itt még a főveny árnyas fái alatt, kavicsos parton sétálhatunk betonkockák helyett. Itt még belelógathatjuk a lábunkat a vízbe, bátrabbak még úszni is szoktak. A gyerekek, kutyák imádják ezt a közvetlen kapcsolatot a folyóval.

Límány: A Pünkösdfürdői gát megépítését követően a monstnum a víz sebességét felgyorsította, mellette azonban a part mentén fölfelé folyik a víz. Ezen a területen a folyó természetes partépítő tevékenysége és a terület spontán beerdősödése figyelhető meg, amelyet a Duna Ipoly Nemzeti Park szakvéleménye megvédendő értéknek minősített.

Hello. Római

PartiFeszt

Egy egész nyáron át tartó fesztivál, amit Veletek együtt szervezünk a Római 3,2 km hosszú fövenyén, hogy együtt éljük meg a part szépségeit!

Használd a #helloromai-t és légy részese az ország leghosszabb fesztiváljának!

Hétköznap és hétvégén is gyere a Rómaira, havonta egyszer a tematikus hétvégéink közül is választhatsz!

Üzenj nekünk, ha valamit szerveznél a partra és mi meghirdetjük!
Várjuk zenekarok, művészek, előadók, kreatív emberek, sportolók, egyesületek, szervezetek, klubok, csapatok, baráti társaságok jelentkezését!
info@helloromai.hu

Impresszum:
Felelős kiadó: Civilek a Rómaiért
Polgárjogi Társaság
Megjelenik 15.000 példányban
Kapcsolat:
civilekaromaiert@gmail.com
fakaromain@gmail.com
Honlap: www.fakaromain.hu

Szerkesztők:

Partnerek:

RÓMAIFÜRDŐ TELEPEGYESÜLET 1896
KÖRNYEZET-ÉS TELEPÜLÉS-ÉRTÉKVELÉSI EGYESÜLET 2016

120 éves
FÁK A RÓMAIN
Gát a Nánásin

AQUINCUM-MOCSÁROS EGYESÜLET

ÓVJUK MEG A RÓMAI-PART SZÉPSÉGÉS FÁIT

GREENPEACE